

A meleg és napfényben gazdag időjárás igen kedvezően hatott a növények fejlődésére. A talajban még bőséges nedvesség állt a csemeték rendelkezésére, így azok az áprilisi és májusi csapadékhiányt nem sínylették meg. Bár a legszárazabb vidékeken a kelést vonatottá tették. A kedvező időjárás erőteljes gyomosodásra vezetett, s ebben az időszakban az ápolási munkák elvégzése okozta a legnagyobb gondot.

Az elmúlt tavasz időjárása tehát meglehetősen változó volt. Mégis a késői kitavasodás ellenére végeredményben kedvezőnek ítéltető meg.

Dr. Papp László

IRODALMI SZEMLE

A gazdaságos telepítési hálózat keresése közben dr. E. Wagenknecht a bükkre vonatkozóan megállapítja, hogy már a fiatal korban nagy súlyt kell helyezni az értékes törzs kialakítására. Ez sűrű állást kíván. Védőállomány alatti telepítéshez a 150×50 cm-es (13 300 csemete) hálózatot ajánlja. A bükk a gyertyánnal és hárssal együtt az alsószintképzés legfontosabb fafaja. Költségkímélés szempontjából ilyen célra általában tág hálózatban telepítik. Ilyenkor a növekedés inkább oldalra, mint felfelé irányul és szájalmas bozontok keletkeznek, amelyek mind az erdész, mind a fakitermelő munkás ellenszenvét váltják ki. Az alátelepítésnek — főleg a fenyők alatt — hozamnövelés és értéktermelés is célja, ezért ebben is törekedni kell a jó törzsalakra. Ezt csak sűrűbb hálózatban érhetjük el. Erdeifenyő alatt célszerű minden második sor közé, de a maga sorában már sűrűbben — pl. 260×40 cm-es hálózatban — alátelepíteni, számítva az esetleges vadkarral is. Erőteljesebb csemete és biztos vadvédelem esetén a csemetetávolságot 60 cm-re növelhetjük. Az alátelepítés csemeteigénye így 9600—6400 darab hektáronként. Tölgy alatt a bükknek elsősorban törzsvédő szerep jut, és csak másodsorban várunk tőle itt hozamnövelést. Ebben az esetben a csemetetávolsággal felmehetünk egészen a 100 cm-ig, és szintén minden második sorközbe rakva 260—300 cm-es sorközökkel 3900—3300 csemete szükséges hektáronként.

Általában sok előnye van a soros telepítésnek. Luc esetében Wagenknecht legalább 200 és legfeljebb 250 cm-es sortávolságot tart szükségesnek és a soron belül is elegendőnek tartja az egyméteres csemetetávolságot. Az ilyen soros telepítés fejlődése, növekedése kedvezőbb, jobban ellenáll a károsításoknak, könnyen és olcsón ápolható és a sorközben megvan a módja annak, hogy a természetes elegy is feljőjjön, végül pedig úgyszólván teljesen elesik a pótlás szükségessége.

A duglászfenyő sajátossága, hogy nagy növényteret kíván, mégis kedvezőbb, ha sorosan telepítjük. Amennyiben a sorközt egy sornyi karácsonyfa-luccal tudjuk hasznosítani, akkor három méteres, amennyiben nem, akkor két és fél méteres sortávolságot kell választani. A csemetetávolság másfélméteres legyen, csak erősebb veszélyeztetés esetén (őzbak...) kell 125 cm-re lenni. A soros telepítésből a köztes lucot mielőbb el kell távolítani és a duglást négyzetes elhelyezésbe kell hozni.

(Die Sozialistische Forstwirtschaft 1963. 4. sz. Ref.: Jérôme.)

Zieger, E. T.: **A kérgezés technológiája — elmélet és gyakorlat.** (Technologie der Holzentindung. Grundlagen und Anwendungsgebiete) Leipzig, 1960. 334 oldal 157 ábrával és 62 táblával.

A mű szerzője — a Tharandtban 1960. júliusában elhunyt dr. Erich Zieger professzor — ezen a tankönyvön keresztül mély alapossággal nyújt betekintést a kérgezéssel kapcsolatos valamennyi kérdésbe. Elsőnek azokat az anatómiai és fiziológiai sajátosságokat ismerteti, amelyekkel a kéreg a fától eltérően rendelkezik. Itt kiemeli a termőhely egyes tényezőinek — az éghajlatnak, fekvésnek, kitettségeknek, földrajzi helyzetnek és talajnak — jelentős befolyását. A technológiai alapoknak további tárgyalása során igen részletesen tér ki a gazdasági fajok kéregvastagságára. Ebben nemcsak a régebbi irodalmi adatokat értékeli ki, hanem új, a vezetése alatt állott intézetben személyesen nyert adatokat is közöl. Ebben a fejezetben kitűnő áttekintést nyerhetünk a legkülönbözőbb tényezők hatására kialakuló kéregvastagságról. Ez igen értékes az erdészeti szaktudományának számos ágazata számára, értékes útbaigazítást és ötleteket ad.

A könyv további része a kéregnek a farészről való elválasztását tárgyalja. Mindezekelőtt a különböző kérgezési ellenállásnak megfelelően alkalmazott eljárásokat mu-

tatja be, majd magát az *ellenállás fogalmát* veszi kritikai tárgyalás alá. Ennek során részletesen leírja a Huber—Zieger és Wilcox-féle ellenállásmérőket. Majd a gyakorlati kérgezését mutatja be; a munkaművelethez szükséges valamennyi eszköz bemutatása mellett figyelemreméltó az egyes műveletelemek tudományos megalapozottsága. Jelentős helyet foglal el a kéreg minősítése és értékesítéshez való előkészítése. A minősítésben a maga által kialakított osztályozást alkalmazza: a parásodás foka és a rosthányad alapján A, B és C minőségi osztályokat állít fel. Érdekes, hogy a sima felületű és magas rosthányadú A-minőség csaknem mindig a törzs közepe táján fordul elő, az elparásodott kéreg (B) a törészen, és a csekély rosthányadú (C) kéreg a koronában.

A gépi kérgezés tárgyalása során nemcsak a technológiai alapokra tér ki, hanem *átfogóan és részletesen felsorolja valamennyi fontosabb kérgezőgépet, közreadja azok technikai jellemzőit, munkamódszereiket és egyéni sajátosságait*. A számos ábra előnyösen egészíti ki a szöveget. A könyv a felhasználási lehetőségeket tárgyaló fejezettel és 101 címet magábfoglaló irodalomjegyzékkel árul. Mind tartalmánál, mind alakjánál fogva minden vonatkozásban ajánlásra méltó.

(W. Erteld ismertetése az *Archiv für Forstwesen* 1961. évi 9. füzetében, 1054 o.)

Ford.: Jérôme René

A szén-sav mint termőhelyi tényező. W. Koch, a müncheni erdészeti növényteni intézetben kísérleteket végzett egyéves nyárfahajtásokon a levegő különböző szén-savtartalma által az erdei fák nyersanyagtermelésére gyakorolt hatásnak felderítése érdekében. A vizsgálatok azt mutatták, hogy a természetben előforduló töménységnek tízszerese mintegy két és félszeres fotoszintézist eredményez. Ennél magasabb töménység már gátlólag hat, erős visszaesés mutatkozik. Miután a szabadban mért szén-savtartalom változás nem haladja meg a 15⁰/₀-ot, felvetődik a kérdés, hogy mi okozza a növényi szervezetnek ebből a szempontból ilyen alacsony fokú kihasználtságát? A szerző ezt azzal magyarázza, hogy a geológiai korok folyamán a levegő szén-savtartalma huzamos időn át jóval magasabb lehetett. Ezt a carbon-kor rendkívül nagytömegű szervesanyagtermelése mindenképp bizonyítani létszik. A másik felvetődő kérdés, hogy *miért nem hasznosítjuk ezt a lehetőséget szén-savtrágyázás formájában?* Növényházi kísérletek során CO₂-brikett alkalmazásával uborkából a felhasznált szén-sav háromszorosának megfelelő terméstöbblet volt elérhető és paradicsomból több mint hétszeres. A szerző kísérletei a természetesen előfordulóknak tízszeres mennyiségű szén-sav alkalmazását tennék szükségessé. Ilyen mértékű szén-savtrágyázás szabadban, erdei fák esetében csak az állományok elgázosításával lenne keresztülvihető. Ez jelenlegi felkészültségünk mellett nem lehetséges, de nem kétséges, hogy az emberi igények és technika fejlődése nem hagy soká kihasználatlanul ilyen lehetőséget. (*Allgemeine Forst und Jagdzeitung*, Frankfurt a. M. 1963. 2. sz. — Ref. Jérôme René)

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

A győri csoport a Kisalföldi Állami Erdőgazdaság tízéves évfordulója alkalmával az Erdőgazdaság üzemi kezelésében lévő és bérelt vadászterületeken 1962. évi vadászati időnyben szerzett trófeák felhasználásával kiállítást rendezett, amelyen bemutatták a díjazott agancsokat és egyéb trófeákat, valamint a szakszerű selejtezés végrehajtása során elejtett és díjazott trófeákat.

A csoport a veszprémi és a keszthelyi csoportok bevonásával Mosonszentjános térségében láptalajhasznosítási bemutatót és tapasztalatcserét rendezett. Bemutatták

a láptalajok átalakításának technológiáját, fásítását a Hanságban és az eddig elért eredményeket.

*

A kecskeméti csoport előtt a nyárjasi erdészet köncsögi kerületében *Bakkay László* helyszíni bemutatón ismertette a tisztítási irányelveket.

*

A székesfehérvári csoport a lovasberényi erdészet sukorói kerületében rendezett ifjúsági találkozót, s a fiatal szakemberek szakmai továbbképzését vitatták meg.